

OORLOG, BUITEN EN IN DE KERK.

Als op 10 mei 1940 de oorlog uitbreekt, is dat in veel zaken merkbaar. Op zaterdag 11 mei 1940 wordt door een Duits jachtvliegtuig ter hoogte van het station enige bommen afgeworpen. Aan de bebouwing is veel dak- en glasschade. Er zijn geen slachtoffers.

Op 11 juni 1940 maakt de diaconie de opbrengst van de extra collecte bekend voor hulpverlening van het gebombardeerde Rotterdam: f.473,25.

Daar vele levensmiddelen gedistribueerd worden moet men broodbonnen aanvragen voor de viering van het Heilig Avondmaal.

De luchtbeschermingsdienst is gestationeerd in de kerktoren van onze kerk.

Zomer 1940 heeft de Duitse weermacht de vergaderlokalen achter de kerk bezet, wat niet bevorderlijk is voor het kerkelijk leven. Na overleg met de Burgemeester en de bezetters wordt eind september de bezetting opgeheven.

Kerkelijke stand per 1 januari 1941 bedraagt 494 doopleden en 508 belijdende leden.

Door de Generale Synode van 1933 waren er 29 gezangen vrijgegeven om te zingen tijdens de eredienst. Op 4 november 1942 besluit de kerkenraad met algemene stemmen tot invoering van de bundel van 29 gezangen.

Betreuenswaardig moet worden vermeld dat het voorspel van de kerkscheuring in 1945 in de oorlogsjaren steeds scherper naar voren komt. Als lezer van de notulen, achteraf, zie je dat bepaalde broeders zich profileren. Zij zetten zich af tegen de predikant en 'meerdere' vergaderingen.

Op 2 februari 1944 wordt een spoedvergadering belegd in verband met de evacuatie van een gedeelte van Zeeland en de Hoekse waard. De kerkenraad is van mening de slachtoffers hulp aan te bieden.

Daarom wordt in februari 1944 vanaf de kansel gevraagd welke gezinnen er bereid zijn mensen in huis te nemen.

De kerkenraad is van mening zo veel mogelijk gezinnen uit één gemeente afkomstig moeten zijn; dit om verbroekeling te voorkomen. Er is contact met de kerk van Scharendijke, de vorige gemeente van Ds. van Tol. Een deel van die gemeente komt naar Sliedrecht.

Maar de onrust in de kerk blijft. Het is voor iemand die dit niet heeft meegemaakt onbegrijpelijk.

In de donkerste dagen van de oorlog gaan Christenen met elkaar twisten. Vanaf begin 1944 t/m april 1945 worden alle kerkenraadsvergaderingen hierdoor beheerst, dit terwijl buiten de kerk verschillende vijanden toeslaan, te weten: razzia's, strenge winter en hongersnood en bombardementen.

Op 1 januari 1945 wordt het kleuterschooltje naast onze kerk getroffen door een voltreffer.

Op 10 april 1945 worden vier bezwaarde ambtsdragers voorlopig geschorst op scheurmaking.

Zondagmorgen 6 mei, de bevrijdingszondag, is dr.P. Prins uit Dordrecht voorganger. Zijn preek, gebaseerd op de Jesaja 25 : 4 en 5.

Thema, danklied der bevrijding:

1. *Wat de tirannen deden*
2. *Wat de getrapten leden*
3. *Wie ter hulp wou treden*

Als op maandag 7 mei 1945 de kerkenraad vergadert leest de praeses ps. 103.

"Looft den Heere mijne ziel! en al wat binnen in mij is Zijnen Heilige Naam"

Een brief van een aantal bezwaarde broeders en zusters was ingekomen. Daarin deelt men mede dat zij zich gezien het feit, dat de kerkenraad zich stelt onder de besluiten der Generale Synode, zich onttrekken aan haar ambtelijk toezicht.

Zij voegen zich bij de Vrijgemaakte Gereformeerde Kerk van Sliedrecht en stellen geen prijs meer op ambtelijke bearbeiding. In feite hebben zij daarmee gebroken met de Gereformeerde kerken. Het betreffen ongeveer 90 belijdende en 105 doopleden.

Twee opmerkelijke zaken.

In de preek van dr. Prins (6 mei) wordt met geen woord gerept over de kerkscheuring.

In het verslag van de kerkenraad (7 mei) wordt met geen woord gerept over de bevrijding uit de Duitse macht.....

Na de bevrijding wordt het 'normale' kerkelijke leven weer hervat. Diepe wonden zijn er geslagen in de kerkelijke gemeenschap. Gezinnen waar geliefden niet meer terugkeerden en families, die kerkelijk lijnrecht tegenover elkaar zijn komen te staan. Een trieste balans.